

Београд
Број 04-34/90-3
Датум 16-12-2021

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ
УМЕТНИЧКОГ ПРОЈЕКТА

1. ОПШТИ ПОДАЦИ

Име кандидата

Марина Нићифоровић

Уметничка област

Примењене уметности и дизајн, примењено
вајарство

Име ментора

Горан Чпајак, ред. проф. ФПУ у Београду

Назив уметничког пројекта

„ФОРМЕ ОБЛИКОВНОГ СИСТЕМА КАО
УТОЧИШТА ДРАГОЦЕНОГ СЕЋАЊА
(скулпторално-мултимедијска целина)“

Поднаслов: „Лично сећање у формирању
уметничког израза и значај уметничког образовања
у обликовању општег стваралачког става“

Комисија за писање извештаја

1. Горан Чпајак, ред. проф. ФПУ у Београду
2. др ум. Јулијана Протић, ванр. проф. ФПУ у
Београду
3. Слободан Кајтез, ред. проф. ФПУ у Београду
4. мр Десимир Денић, ред. проф. ФПУ у Београду
5. мр Миодраг Млађовић, ред. проф. ФЛУ у
Београду

Датум седнице Наставно уметничко
научног већа на којој је именована
Комисија

Седница Наставно-уметничко-научног већа
Факултета примењених уметности у Београду,
одржана 13.10.2021. године

Број одлуке о именовању Комисије

03-13/88-12/6

2.Биографија кандидата

Име презиме	Марина Нићифоровић
Место и датум рођења	Нови Пазар, 1979.
Адреса	
Телефон	
E-mail адреса	marinaniciforovic@gmail.com

Биографија кандидата

Рођена је Новом Пазару, где је завршила основну школу и Гимназију.

Факултет примењених уметности у Београду уписује 2003, где је 2008. године дипломирала на вајарском одсеку у класи проф. Зорице Јанковић. Током студија (2006.) учествује на конкурс за израду идејног решења са ликом Љубинке Бобић и осваја I награду. Наредне године факултет је шаље као талентовано лице на стручно усавршавање у Грчку на Aristotle University of Thessaloniki. Последње године студија учествује на међународном јавном конкурс за урбанистичко-архитектонско решење спомен комплекса у Бањалуци и осваја Награду за висококвалитетно скулпторско решење.

По завршетку студија радила је у Музеју „Рас“ Нови Пазар (2008-2012) као кустос-конзерватор где учествује у бројним теренским истраживања, конзерваторској заштити и презентацији музеалија, рестаурацији иконостаса и као координатор Ноћи музеја за Нови Пазар.

Мултидисциплинарне докторске студије при Универзитету у Београду на смеру Историја и филозофија природних наука и технологије уписује 2011/12. са намером да се бави научном конзервацијом културних добара под менторством проф. др Драгана Булатовића. Ове студије напушта 2014/15.

Уметничке докторске студије на Факултету примењене уметности Универзитета уметности у Београду уписала је 2017/18. Тема докторског пројекта *Форме обликовног система као уточишта драгоценог сећања (скулптурално мултимедијска целина)* јој је одобрена 2019. године под менторством проф. Горана Чпајка.

Члан је УЛУПУДС-а од 2009. године.

У међувремену осваја још награда:

- I награда за скулптуру, Јесењи ликовни салон, Нови Пазар, Србија (2009);

- IV награда за туристички сувенир града, Нови Пазар, Србија (2012);
- I награда за графику, XIV Међународна изложба „Жене сликари”, Мајданпеку (2016);
- II награда у категорији најбољег графичара на Ех-Уи конкурс за графику у Београду (2016).

Самостална излагања:

- „Крилатија на своме почетку”, Самостална изложба скулптура, графика и матрица графичких листова, Галерија УЛУС у Београду (2016).

Излагала је на бројним групним изложбама у земљи и иностранству, од којих су најзначајније:

- Галерија ММЦ, сазив колоније Сопоћанска виђења, Нови Пазар (2014)
- Пергамент Србија, Велико Трново, Бугарска (2013);
- V.I.G. Bienal Internacional de Guarulhos do Pequeno Formato, Сао Пауло, Бразил (2012);
- 42. и 44. мајска изложба “У шкрипцу”, Музеј примењене уметности, Београд, Србија (2010; 2012);
- Пергамент Србија, Градска галерија, Пловдив, Бугарска (2011);
- Уметничке књиге на јагњећем пергаменту, Пратећа изложба Међународног бијенала Златно перо, Београд, Србија, (2011);
- Минимум Максимум2, Бански Двор, Бањалука, Република Српска, (2010);
- Галерија СУЛУЈ, Теразије 26/2, Београд, Србија, (2009);
- Музеј савремене уметности Републике Српске, Бањалука, Република Српска, (2008);
- Међународно бијенале “Минијатура”, Горњи Милановац, Србија, (2008);
- Музеј примењених уметности, Београд, Србија, (2008);
- Галерија УЛУС-а, Кнез Михајлова, Београд, Србија, (2007);
- Југословенско драмско позориште, Београд, Србија, (2006);
- Факултет драмских уметности, Београд, Србија, (2006);
- XIII београдска мини арт сцена, Галерија Сингидунум, Кнез Михајлова 40, Београд, Србија, (2006);

Радови у јавном простору:

- Двоје, варени метал, 250x00, година 2014, Башта “Мадере”, Београд, Булевар Краља Александра 43
- Загрљај, варени метал, 180x70, година 2014, Башта “Клуба књижевника”, Београд, Француска 7.
- Пар, Централни парк Бањалуке (скулптура, камен – дрво, година 2008, Бањалука, Република Српска

Радови у приватним колекцијама:

- Fabio Pierotti Cei,, Милано, Италија
- Петар Стојановић, Београд, Србија

Пројекти у току:

- (Са проф. З. Ивановићем) Израда идејног решења плакете и скулптуре за Фестивал стваралаштва младих, Центар за културу, Нови Пазар, Р. Србија
- Израда два идејна решења за доделу признања оствареног успеха у области финансија, Focus factor plus, Београд, Р. Србија

3. Детаљна анализа уметничког пројекта кандидата

Докторски уметнички пројекат „Форме обликовног система као уточишта драгоценог сећања“ се састоји се писаног и практичног дела. Писани део је организован на 99 страница који је праћен визуелним приказима на још 226 страница.

Кандидаткиња Марина Нићифоровић је, анализирајући идеју да сећања генеришу настанак уметничке форме, а уметничка форма се, последично, јавља као трајни чувар памћења, и на симбиотски однос ове две премисе, створила целину у којој су повезане четири монументалне скулптуре од камена, 14 рељефа, 11 цртежа и аудио инсталација.

У докторском уметничком пројекту је истражила удео личног сећања у формирању сопственог уметничког израза и значај уметничког образовања у формирању општег стваралачког става. Замисао кандидаткиње је да је могуће показати да савремени стваралачки поступак/рад достиже обим концентрације симболичког потенцијала уколико се у њега систематски „упишу путокази“ које сећања већине нас следе. Заступљена је теза да је сваки лични израз јединствен и непоновљив онолико колико издржи проверу у неком категоријалном систему вредности. Ова промишљања су одмерена на случају минималних вајарских интервенција на обликованим, максимално јасним симболичким формама. Тиме је свет сећања добио структуру система кога у најбољем стању уређености држе облици који имају својства симбола и композиције које су самодовољне, а опет довољно отворене да буду уточиште драгоценог сећања.

Кандидаткиња залази из поља иницијација индивидуалног сећања, које именује као „сликовита сећања“, у поље општих вредности, на шта се односи свака помисао на симболичка својства форме, које именује као „сећајуће форме“. „Сликовита сећања“ се односе на снажна емотивна искуства породичног дома, као извора имагинације, и Градине, Петрове цркве и манастира Ђурђеви ступови, као духовног дома и прибежишта. Та сећања су, изнова, стимулисала посебне доживљаје и тај процес доживљавања кандидаткиња озакоњује као нови креативни поступак у сопственом раду. „Сећајуће“ фигуре су заступљене предметима који имају својства сведочанства

из времена детињства, као што су сачувана илустрована читанка на којој је кандидаткиња, као дете доцртавала своје доживљаје, на кућни праг, бразде оранице, средњовековни саркофаг...

Практични део пројекта

Докторски уметнички пројекат „Форме обликовног система као уточишта драгоценог сећања“ приказан је у Музеју града Београда, у новембру 2021, као скулпторална мултимедијска целина.

Односи се на скулпторско обликовање сећања – својеврсно уписивање догађаја из личне прошлости у скулптуралне целине изведене у камену. Приказане целине су апстраховани облици, чисте уметничке форме лишене наративности, које успостављају релацију са идејом докторског пројекта и проблематизују различите аспекте колективног симболичког.

Пратећи облике, звуке и мирисе детињства кандидаткиња Марина Нићифоровић је успела да лична сећања оживи у форми нових скулптура, у садашњем времену, тежећи да превазиђе, у најбољем смислу речи, уобичајено схватање музејско-галеријског простора и трагајући за новом просторном визуром уписаних сећања.

Писани део пројекта

Писани део је посвећен естетским, лично-историјским, поетичким и методолошким везама између појмова, принципа и појава који се односе на визуелно опажање, феномене визуелизације, интимна сећања и тиме личну историографију и доводе се у везу са практичним делом докторског уметничког пројекта.

Подељен је на пет поглавља која детаљно објашњавају развој пројекта у свим фазама, и то: Део I Лично сећање у формирању уметничког израза, Део II Мисли о сликама и сећањима, Део III Остварени резултати, Део IV Уметничко-истраживачки допринос и Део V Прилози – Литература, Биографија, Приказ развоја пројекта (временски преглед рада са илустрацијама и визуелним прилозима).

У првом поглављу (предмет, хипотезе, методе) се преиспитује значај и улога историографије личних сећања кроз стандардно документовање извора и њихових анализа и тумачења.

Друго поглавље разматра теорије уметности на које се истраживање реферише и обухвата и излагање сопственог поетичког модела на примерима који су били пресудни за уобличавање овог докторског уметничког пројекта.

У трећем поглављу су таматски и хронолошки изложена, према постављеним хипотезама, сва истраживања пријављене теме.

У четвртном поглављу се сабирају закључци истраживања у односу на теоријски аспект истраживачких претпоставки, сажима допринос који истраживање даје у односу на главну тезу уметничког рада и издваја се сопствена поетика.

На крају следе прилози који илуструју развој уметничког пројекта где су изложени кључни моменти развоја од идеје до скулпторске реализације.

Мислиоци чијим се идејама инспирише кандидаткиња Марина Нићифоровић и чија су размишљања референтна за овај докторски пројекат су Готфрид Бем, Рене Пасрон, Мјечислав Поремски, Рудолф Арнхајм, Милан Попадић.

4. Оцена остварених резултата

Докторски уметнички пројекат „Форме обликовног система као уточишта драгоценог сећања“ садржи детаљан и прегледан приказ теоријског истраживачког поступка и практичне реализације рада.

У писаном делу кандидаткиња се бави теоријом у областима историографије сећања, естетике, филозофије симбола, психологије... Ретроспекцијом, историјском, и аналитичко-интерпретативном методом је испитала личне доживљаје, по стандардима научних дисциплина. Тежња кандидаткиње је усмерена на могућност реконтекстуализације сећања и (поновни) процес визуелизације што је изражено кроз дневничко бележење у виду цртежа, илустрација, скулпторског обликовања, фотографија, макета и сценографског приказа.

У практичном делу рада служи се методама вајарске праксе где је минималним средствима успела да материјализује укупни симболички садржај истраживаног.

Финални резултат је конституисање облика и знакова који кореспондирају с координатама постављене (личне) историјске реалности. Потврђена је теза да је стваралачки уметнички чин обликовања нека врста материјализованог артефакта искуства.

5. Критички осврт Комисије

Кандидаткиња Марина Нићифоровић у свом докторском пројекту промишља о простору, не само као физичком ентитету израженом у предметима или уметничким облицима, тополошком одређењу као месту интеракције, комуникације и потенцијалне размене доживљаја, осећања, коментара – што је приказано на изложби, него и као дискурсу – простору сећања, простору објекта, унутрашњем интимном и јавном простору. Кандидаткиња је „уписује“ догађаје/дживљаје/сећања из личне прошлости у целину која је скулптурално и просторно/сценски обликована.

Ова скулптурална целина има за циљ и да представи сплет сећања као систем који остварује непосредну везу са појмом дома као духовног и емотивног уточишта и сигурности.

6. Закључак са образложењем доприноса пројекта уметности

Докторски пројекат „Форме обликовног система као уточишта драгоценог сећања“ истражује и приказује могућност симболичког дејства облика, коју обележавају слике из личних сећања, на релевантност, са естетичког становишта, и изградњу нових радова, са аспекта теорије обликовања, у личну и у групну културу сећања савременог доба. Скулпторским средствима обликовања маса у простору, која је сагледана између сећања и актуелне стваралачке стварности, истражује се однос човека према личном простору детињства, акумулираном времену и дубини у памћењу као грађи за стваралачку имагинацију. Сећање, као отисак једног кода пребацује прошлост у садашњост да би се пројектовало у будућност, у суштинском смислу замућује перцепцију могуће реалности и ослобађа простор за креирања нових реалности.

Марина Нићифоровић евоцира сам појам/биће сећања и поставља/враћа га у физичку реалност као скулпторално-мултимедијску целину.

Имајући у виду све наведено, Комисија са задовољством предлаже Наставно-уметничко-научном Већу Факултета примењених уметности у Београду и Сенату Универзитета уметности у Београду да кандидаткињи Марини Нићифоровић одобри одбрану докторског уметничког пројекта „ФОРМЕ ОБЛИКОВНОГ СИСТЕМА КАО УТОЧИШТА ДРАГОЦЕНОГ СЕЋАЊА (скулпторално-мултимедијска целина)“.

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

1. Горан Чпајак, ред. проф. ФПУ у Београду

2. др ум. Јулијана Протић, ванр. проф. ФПУ у Београду

3. Слободан Кајтез, ред. проф. ФПУ у Београду

4. мр Десимир Денић, ред. проф. ФПУ у Београду

5. мр Миодраг Млађовић, ред. проф. ФЛУ у Београду

